

De naakte voordeur van Louis Majorelle

Nancy is niet alleen de stad van de lekkere bergamots en mirabelles, het is ook een merkwaardige plaats in de bouwwereld, niet alleen omwille van de bekende Place Stanislas, maar vooral wegens de toppers uit de art nouveau.

Dat de stad op het einde negentiende eeuw een belangrijk art nouveau centrum kon worden heeft met de oorlog van 1870 te maken. Na die oorlog waren Metz en Straatsburg door Duitsland geannexeerd, zodat Nancy zonder concurrentie de belangrijkste stad van het Franse noordoosten kon worden. De aanwezigheid van belangrijke staal- en glasindustrieën in Lotharingen deed de rest. De staal- en glasbaronnen pronkten graag met de bouwkundige mogelijkheden van hun hypermoderne materialen.

Louis Majorelle (1859-1926) was één van de leidende art nouveau kunstenaars. De villa die hij in 1901 voor zichzelf liet bouwen is één van de eerste gebouwen in de stad waarin de nieuwe stijl zich echt uitbundig manifesteerde. Eerder was de stroming er eigenlijk beperkt gebleven tot de toegepaste kunsten. Talrijke grote namen werkten mee aan de villa. Majorelle zelf nam het smeedwerk, het binnenschrijnwerk en de meubilering voor zijn rekening.

BESLAG

Aanvankelijk maakte het bedrijf Majorelle kopieën van oude stijlmeubelen. Vanaf 1894 echter kwam Louis Majorelle, onder invloed van Emile Gallé, in het vaarwater van de art nouveau. In eerste instantie nam hij de overdadige aanwezigheid van natuurelementen van Gallé over. Rond 1900 startte Majorelle ook een eigen smederij. Naast het aangepaste beslag voor zijn meubelen werden er ook balustrades, lampen en ander smeedwerk vervaardigd. Zijn stijl evolueerde naar een meer uitgepuurde golvende lijn. Vanaf 1905 ontwikkelde hij naast zijn dure luxemeubelen ook een goedkopere massaproductie en kende zijn onderneming een groot commercieel succes.

NIET UNIEK, WEL SELECTIEF

Majorelle en zijn collega's meenden dat een kunst-

werk niet langer een uniek stuk hoefde te zijn, maar het model voor reeksen met beperkte oplage. Ze geloofden in de vooruitgang en in de toekomst van de decoratieve kunsten. Daarmee zetten ze zich af tegen de talrijke neostijlen, die in hun tijd erg populair waren. Na de Eerste Wereldoorlog lag de glorie van de art nouveau achter de rug. Voor gezochte sierlijkheid bleef er slechts weinig belangstelling over. Soberheid, zakelijkheid en functionaliteit gingen overheersen.

AANSTOOTGEVEND

De uitbundige stijl van de Villa Majorelle telt een groot aantal ornamenten en gevels zijn voorzien van voor die tijd opvallend grote glaspartijen. Ook de toegangsdeur bestaat uit een grote glasplaat, versierd met smeedijzeren loverwerk. Een klassieke toegangsdeur was tot dan toe erg massief. Ze bestond uit zwaar hout met metaalbeslag en diende om de buitenwereld op afstand te houden. In tegenstelling daarmee vormt de met smeedwerk versierde, glazen toegangsdeur van de Villa Majorelle een verbinding met die buitenwereld. In 2009 is zo'n deur nog altijd mooi, maar niet meer ongewoon. In 1901 moet een transparante deur zonet revolutionair, dan toch minstens aanstootgevend geweest zijn, bijna zoals je nu met volledig transparante kleding door een drukke straat zou wandelen.

Binnen overheersen grillige, zelfs bizarre vormen en gelakte tegels in onnatuurlijke kleuren. De salons stralen wel originaliteit, stijl en gewichtigheid uit, maar missen huiselijkheid. De villa is gedeeltelijk toegankelijk voor het publiek en... ook verderop in de stad kan je heel wat boeiende gevels, ramen, deuren, puin, armaturen en beslag verkennen.

Koen Mortelmans

Meer info: www.ot-nancy.fr

Ville de Nancy

Liné I